

Handwritten notes in Telugu script, likely a preface or introduction, mentioning the purpose of the publication and its relevance to the community.

Reg. No. M. 2580

జమీందారీ రయతుల ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవసాయిక భాగ్యోదయ మునకు.

Handwritten notes on the left margin, possibly a library or collection stamp, mentioning 'Vandana' and other details.

సంపుటము ౨	శనివారము	౧౫-౧౦-౩౨	నెల్లూరు	సంచిక ౬
-----------	----------	----------	----------	---------

అధ్యక్షోపన్యాసము.

సభాధ్యక్షత వహించిన విద్వాంసులగు శ్రీమంతులగారు వెంటకేశ్వరశర్మగారి ఉపన్యాసమునందు ఈ క్రింది భాగములు ముద్రితములు:—
రయతు సోదరులారా!

సేతుశీతా చలనరక్తము వ్యాపించిన మనహృదయదేశము సర్వదా వ్యవసాయము పై నాభారపడి యున్నది. పాశ్చాత్య దేశములవలె మనదేశము చేతిపనులపై యాభారపడియుండు నదికాదు. మనదేశమున నూటికి తొమ్మిదిమూల వ్యవసాయమే శవనాభారముగా గలవారు. మరయును నూటికి తొమ్మిదిమూల పల్లెటూళ్ళ వాసులు ఈ పల్లెటూరునుండి సమస్త రయతులవారును వారువారు ప్రత్యేకముగనో

జరిగియున్నారో తమకీననము కొరకు రయతులపై నాభారపడియుండు దేశమును నిలి ప్రజలును నుద్ధితికి లోను గానలసి యుండును. కావున దేశక్షేమముకొరకు ముందుగా రయతుక్షేమమునకు విచారంప వలసి యుండును. రయతుక్షేమమే పాలకుల క్షేమము. అట్టి విచక్షణ జమీనులందు అరుదు. మనవేంకటగిరి జమీనులందు బాత్తుగా లేనలేదు. మన జమీనదారుల అభిప్రాయము జమీనంతయు తమస్వంత హక్కునయు ఆందు యేభాగము గాని నాదీయని చెప్పకొనుటకు యే రయతులకును హక్కు లేదనియు కూలిభాగమును రయతు తీసుకొని మిగత దంతయు తమకుంబిచ్చిన బాగుండుననియు జమీనదార్లు పాలసీయెయ్యును. ఇది దయోతమిగి న్నామమో చెప్పవలసినదే లేదు. కుదుట ప్రంతమున నాజురేకతిగా యేర్పడినది విచారించి చూచిన ఈ

విషయము బాగుగా గోచరించును. జమీనులందు రయతులనుభవించు కష్టములు వివరించి చెప్పటకు అలవిగాదు.

రయతు విక్రయించదగిన భాగ్యములు తోటలనల్లను, మెరక పోలములవల్లను, వల్లపు భూములవల్లను, సిట్టవరి, మాచ్చి, పీవెత్, మే నెలలయందు లభించుచున్నవి. గాన ప్రస్తుత కిస్తీకాలమునకు శిస్తు చెల్లించుటకు రయతు ఆత్యధిక మైనవడ్డీ రేట్లతోను ఆత్యంత కష్టతరములైన భాగ్యపు జట్టిలతోను రొక్కమును సొంతాదింప వలసియున్న కారణముచే రయతు మిగుల నష్టముల పాలగుచున్నాడు. అక్లిష్టమయిన కిస్తీకాలమును మాచ్చించి ఆయామండల గవర్నమెంటు కిస్తీ కాలనిర్ణయ ప్రకారము ఏర్పరచిన రయతుకు సులభముగా నుండును.

విభాగాలవలన ఏర్పడినదేమి, ఏ క్రియాలవల నేర్పడినదేమి అని సమస్త

కానీగా జాబ్బాడు కట్టాల యొక్కది మిక్కిలిమీదగా యుంటున్నది. జాబ్బాడు కట్టాలచే రయితులకు సుఖమిచ్చు యొక్కందులు వర్షపాతము. మాగాణి పోషకులకు ద్రవ్యము పట్టుచున్న ను రోజువారీ గింపు కట్టుచున్నార. ఇది చాలా అక్రమము.

యిది ఆ అభ్యాయము దక్షిణది కాకాకాదు. దీని పైర్ల వారి శిస్తుల విధి. ములుము వేర్ల అన్యాయమున విని రెండు రెండుయ్యింను భావి కలవడి పోయినను అట్టి శిస్తును తొలగించక పోవుట కను ఫలము. మరియు న్యంతి భావి అభ్యాయము మట్టశోకులలో శిస్తు కనుకోట ముదలగు పైర్లకు పైర్లవారి శిస్తు దొరతనములోగాని ఏదోటగాని లేదు గొప్ప శిస్తుకు విధిమట విధిల అన్యాయము. శిస్తుల విధిల యిత అభ్యాయముగా యుద్ధకమేగాక సర్కారు నామోదయలకుగల సాక్ష్యములు ఇదట లేకలేవు.

ఈ సందర్భముల నన్నిటిని విచారించుకో వలసిన భారము మీయందున్నది. మువిధు భూమి సుఖముగాని, శాసనసభ లకుగాని జమీందారులగాని, వారి పక్షము వారిగాని పక్షమొదగు. మనము సుఖముద్వారా మన కష్టముల సక్రమాం దోళనా మార్గమున వెరవేర్చుకొనవలెను. మిమ్ముల ఈశ్వరుడు సంగక్షించుగాక.

సభా వ్యవహారములందు ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించినట్టియు సభను దైవ ప్రార్థనతో ప్రార్థించుటయు శ్రీ మన్నే పల్లి సుబ్బరాయ దుగారు అధ్యక్ష ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల ఉపన్యాసముల ధోరణి ననుసరించి ఎక్కువకాలము ఉపన్యసించిరి.

మహాసభ యందు మోదించబడిన తీర్మానములు.

1-వ తీర్మానము.

ఈ ఎస్టేటులోని జాతీయ కట్టాల రేట్లకు-ల చేరకు కట్టాదారులే అధికారము జారులు గావించుటనను, రయితులకు పేర్కు-కట్టములకు లోనగుచున్నామి. గనుక అట్టి రేట్లకు-లను తొలగించు, అనుభవము ప్రకారము కట్టాలకు విధియగుటలు, రేట్లను తర్వాత కొనవలయునని ఈ సభవారు ఎస్టేటు పోర్టు, ప్రార్థించుచున్నారు.

మరియును, ఇకనువట గవన్న మెంటు గ్రామాదులవలె విక్రయ రేట్లకు కాలమునందే కట్టా బ్రాకస్సులు విధిగా జరుగునట్లు చట్టమునందు సవరించవలయునని ఈ సభవారు శాసనసభవారిని దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ: మన్నేపల్లి సుబ్బరాయుడు.

ఆ: యజమానికి మోకట్రామిరెడ్డి.

2-వ తీర్మానము.

ప్రస్తుతము ఈ ఎస్టేటులో అములు లోనుండు కిస్తీకాలము, రయితులకు కేవలము ప్రతిబంధకముగా యుండూ సర్వ విధముల కష్టపెట్టుచున్నది. గనుక సరిహద్దు సర్కారు గ్రామాదుల కిస్తీ వాయిదాకాలమును నిర్ణయింప జేయుచ వలయునని ఈ సభవారు శాసన సభ వారిని, దొరతనమువారిని, ఎస్టేటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ: మన్నేపల్లి సుబ్బరాయుడు.

ఆ: గువ్వల రామచంద్రారెడ్డి.

3-వ తీర్మానము.

జమీందారులుగాని వారి యిలా

కా నాయగాని శాసనసభలకైనను, లోకలోకలకైనను, అభ్యర్థులుగా నిలువ రావలయు, అట్లు నిలిచియు గలదు లెవ్వరును వారికి కట్ట వసూరావలయు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ: సెలారా మట్టాభిరామయ్య.

ఆ: అల్లం విద్విరెడ్డి.

4-వ తీర్మానము.

మోకట్రా ఎస్టేటులోని కంచెలవి ముందు మోకట్రాలో తొలగించుటగా 3-10-31 నేటివ మోత్రానులో చేసిన తీర్మానములకు ఈ సభవారు అలవకపుచున్నారు.

ఉ: పోగుల చుల్లమూచ.

ఆ: తూము చిననాగిరెడ్డి.

5-వ తీర్మానము.

ఎస్టేటు ల్యాండు అక్రు సవరణ న తీర్చిది ఈ రిల్లు నందిలి, తెల్లవాయల సాగుభూమి విషయము రయితులకు ఉన్న పేర్కు-లను ప్రతిము భంగపరుచుచుచుగా యున్నది. గాన ప్రత్యేకపట్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా తెల్లపాక్కు పూర్తిగా రయితే అనుభవించు లాగున శాసనమునందు సవరించవలయునని ఈ సభవారు గవర్నమెంటు వారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ: యజమానికి మోకట్రామిరెడ్డి.

ఆ: భట్ల వెంకటేశ్వర్లు.

6-వ తీర్మానము.

దొరతనమువారిచే ప్రవేశపెట్టబడిన నె 12/31 ను బిల్లు నందిలి పెక్కు-సూక్రిములు రయితులకు చాలా అననుకూలముగా యుంటున్నది.

(సకేమము.)

తంజావూరులో బాహ్యతర మహాసభ జమీందార్ల కంట్రుచే భగ్నుమగుట.

జమీందార్ల పార్టీవారిని జప్తు పక్షనాయకుడుగా
ఎన్నుకోవలచి నందున కక్షలేర్పడుట.

జమీందార్ల కంట్రుచు వ్యతిరేకులు సభకేని రైతు పార్టీని బలపరుచుట.

తంజావూరు సర్వేసారమున చోడవరగారి యెన్నెలకు లాభము జక్కు పదివరకే విలువను
అమోచించుట.

బాప్తిలికాబా, వెంకటగిరి కుమారరాజు గార్లను సభలో మాట్లాడినవ్యక్తపోవుట.

మునుస్వామి నాయుడు గారిని పార్టీ నాయకుడుగా ఎన్నుకొనుట.

తంజావూరున మరలనేకు ఆంధ్రప్రదేశ్ మె
నెడియించి, బ్రాహ్మణతర మహాసభా సభాపా
ను శనివారమునాడు గావలయుండెను. అచ్చట
అంధ్రులగు మునుస్వామి నాయుడుగారిని, బాప్తిలి
కాబాబాగారిని రాజుగాగారిని జప్తుపక్ష నాయకులై
మునుగూర్చిన తీవ్రమగు సంభువ్వల అగిరి.

కుశ్రివారము నాడుదయమునుండియు శేకత
శములనుండి జప్తుపక్ష మహాసభకు ప్రతినిధులు లె
క్కిన మిక్కిలిగ నిచ్చేయుచుండిరి. అనాడుదయమే
మునుస్వామి నాయుడుగారి, కుమారస్వామిరెడ్డిగారు,
రాజుగారు వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు బాప్తిలి
రాజుగారుమున్నగు వివిధపక్ష నాయకులు తంజా
వూరునకు చేరుకొనిరి. అదియు మొదలు ముదల
గావలయును జరిగెను. గాని రాజకీయమున
విములవాదను ఒక్కొక్కరేను. అరవ, తమిళ భేదము

అనిద వాయువనది ఆధారపక్షమునకుని కొందర
వాముకు అభిప్రాయ వడిరి. రాజుగారిని వాయువ
నది నోవగుటకు మునుస్వామి నాయుడుగా కొన్నవ
నలేను. బాప్తిలి రాజుగారికి గాని మరల జమీందారు
కుగాని అపరవి నోవగుటకు. శ్రద్ధుప్రతినిధులు రాజ
యలేను. ఇరుపక్షములవారికిని మనస్సులు అంతకంత
కెక్కువగుచునే యుండెను.

తే 8 ది శనివారపు సభ

ఇట్లుండే శనివారమునాడు స్వేచ్ఛబుబండిలో
అంధ్రులభేదమునుండి ప్రతినిధు లకువెంచి కువ్రాస్వా
మిరాజు గోపాలకృష్ణయ్యగార్లు మున్నగునాయకు
లరుదెంచిరి.

జమీందార్ల పక్షమునకునై నాయుడు పక్ష
మున ప్రతినిధు లెక్కువైరిని తెలిసి కృష్ణ, గుంటూ

రు, బాప్తిలి, రాజుగారి, బాప్తిలి అంధ్రులందఱు
లవారి కర్వరిం బిల్కట్టెవ్వకుండ చేసివెట్టి. ప్ర
ముఖులగు నాయకులను కుదకు మున్నగునాయ
టిల్కట్టెవ్వకుని చెప్పి అవ్వడ సంభాష్యములు,
చారిత్రముల బిల్కట్టె. నేను పోవరావని బిల్కట్టె
ని రాజుగారుమున్నగు లకు ఆ క్షును కట్టె
య. కట్టెలు కట్టెనాయుడు అన్నాడుతే వట్టిగా
మున్నగు నాయకులు బిల్కట్టెవ్వకుడు అవ్వరావ
మునునాకొప్పించె. కెల్లగట్ట బిల్కట్టె కొలకు
కట్టెనుక అచ్చుల నెవ్వరును లేదు.

మహాసభ తీవ్రపక్షితి.

తే 8 నాడు గొంతులకు నాయకులవెంటబడిను.
8 గంటల వరకునాడునాయకులు రాజీప్రయత్నములు
జరిగెను. రాజు అవ్వరావనిమున్నగు అనుబంధము.
మహాసభ రావలయునాయు. రాజునాథ కెట్టిగారిని
నిజా కుదకువెంటబడిను అవ్వరావట్టె రెండుం
టులనుండియు మహాసభ ప్రతినిధులు గుమికాడి
కెట్టిగారి. మహాసభమునకుండి ప్రతినిధులు గేటు
యెదుట "మోసము మోసము" అని కేలువేయు
చు నారంభించె. ఇంతలో జమీందార్ల భేదమునారి
కెట్టిగారి కట్టెలు చెందిముట్టెడికడి రాజు అచ్చటి
మోసేద మహాసభమునకును నాయకులవెంట బెట్టె
నెను. ఇంక కెట్టిగేటు బిలిక చెట్టెకొట్టెను. వెంటనే
కొట్టిరావడ బిల్కట్టె కొంపమున కెట్టిగారి కెట్టి
దరును వోలులోనికి మముక వారింబిందిరి. కొందరు
లేలుపులకుబలవెంటముకట్టె విరిచిరైది క్వరమును
బావోటుముగ తెరిచిరైది. వెంటనే వోలులయె శ్ర
క్కిరిసిపోయెను. ఇరుకైచిన రాలవెంటటి అనము
ప్రొక్కరైది. అడుముద్ది గోపాలకృష్ణయ్య గారును
ఇంక కొందరు పెద్దలు కి. పి క లో నుండ క ల
యెననియు, ఎక్కిరైచియులంబైరైను కుంకెముకు కొ
నాడవలదనియును చెప్పిందిరి. వెంటనే మహాస
భరయె నిర్మయముగవెంటెను. ఎంతవరకుమోసెను
మహాసభావ్యవస్థమునారి గాని, బాప్తిలిపార్టీ
నాయకుని రాకుండుటకు శ్రయెని నునాయాక ల
నీచేగ యెం. యల్. 8 గాయ శ్రయెనకేని రాకు
స్వామి చొడరిగారిని మహాసభ కిచ్చెట్టియగ నుండ
నలవెంటెన ఉపపాదిందిరి.

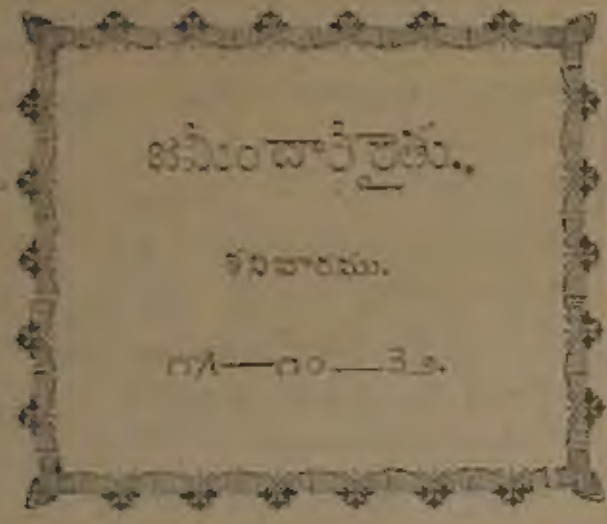
చిది. టి. యల్. రామకృష్ణరెడ్డి యల్. యల్.
పి. గాయ వుపపాదనము లలవెంటిరి. ఉపపాదన
మేకగోరముగ వంగిరెండరిడిరి. ఇట్టిఅచ్చు
మండలములనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు మూడువలకు
మిందిముండిరి.

(వీనికొరవ క.చ పేజీలోచూడుము.)

విజయకావలెను.

జమీందారీ రైతులను మా జమీందారీ రెంటును ప్రతినిధులు చెబుచున్నారని తెలుసుకొనుటకు విజయకావలెను. ఈ రైతు ప్రతినిధులు వాళ్ళో జరుగవలెను.

మీరందరూ
"జమీందారీ రెంటును"
చెప్పుడు

తంజావూరు సభాభగ్నత.

ఈజరుగ బాహ్యజత సభలోని ప్రతినిధులకు తాళకురెంటు?

అనుచు ముఖ్యప్రశ్న. ఈ కుట్ర నేరముగాను; మౌత్రుల నిరూపకము మొదలు జమీందారీ పార్టీలో రాజుమండిత. ఈ పార్టీ నాయకులు బాబ్బిలి వారును వెకటగిరివారును. మౌత్రుల ప్రయోగములో రెంటుకొక నీటు గూడ ప్రతినిధులచే యా కేసువుమారు తెలుపబడినది. అది మొదలు లోపల కుములు చూపిండు. మొదలు వక్రక నీటగిరి విచిత్రం యా భద్రకొండే బైటబెట్టెను. అంతలో మౌత్రులవారికి అట్టి సమస్య సభమున ప్రధానామాయ్యుడు రెంటుకు ప్రయోగ జమీందారీ ప్రతినిధుల అడ్డదీసులుబడె ఈ లోపల కుములుబడిన

అన్ని ప్రతినిధులకావచ్చును. ఇదియే మహానులో జరిగిన జమీందారీ సమావేశమున ప్రధానమంత్రిగారి వై విశ్వాస రాష్ట్రాధికారము తెచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి. తమచలుకుబడి చాలకపోవుటచే అదియు సాగలేదు. అది మొదలు తంజావూరుసభ వైద్యుల కేంద్రీకరించిరి. జమీందారులు తీవ్రప్రయత్నముల జేసిరి. వెకటగిరిచూడియు, కృష్ణగోదావరి జిల్లా లయూడియు బహుళ సంఖ్యాకులను ప్రతినిధుల కప్పించిరి. అమోఘ్యులలో నొకడు ఏడే బాసట. సభా నిర్వాకులలో కొందరు ఏడే తోడ్పడిరి.

జమీందారులు మొదటిసారికి జమీందారులను జేసిరి. వెదలు కొందరు టిక్కెట్లు నివ్వవలసినదిగ మధ్య వర్తిత్యముజేసినను సమయమునకు టిక్కెట్లు నిచ్చువారు అసలేకనుకడకపోయిరి. జమీందారీ పార్టీవాడికి తప్ప టిక్కెట్లు లభించలేదు. వీరికుట్రలు చూచుచుండిన ప్రతినిధులు టిక్కెట్లు తమకుజేసిన లోప ప్రవేశించి స్థానముల నాక్రమించుకొనిరి. యిందులో ఎవరికి తప్ప పాతకులే యూహించగలరు. రెండవ డిక్షనువారి తప్పు యె తనరకన, టిక్కెట్లు నివ్వకపోయిన మరుబండికి యిండ్లకు చేరిన జమీందార్లకు కుట్ర భగ్నపరచినను ఇదియే అపవాదము. పోకిరితనము చేసినవారిని మేముసమర్థించుటలేదు. కాని తిక్కె-వనాదు సభలో ప్రవేశించుటకు మార్గాలమెటులనా యను ప్రశ్నకు సమాధానమేమి? సభలో వెకటగిరి కుమారరాజుగారినిగాని, బాబ్బిలి రాజుగారినిగాని మార్గదర్శినివ్వలేదు. బాబ్బిలిరాజుగారి ముద్రాపత్ర ప్రాసాదము ప్రతిమువేరివేసినట్లు. జమీందారులకు రక్షణతో బైటకు సాగనవలసినప్పించి. ఏరుగోడ ప్రవేశించునపుడైనను దొడ్డిదారి గూడనే దూరవచ్చిరి. సభలో అల్లరి వివరముగదముట అవమాన పోవుట. ఇప్పుడు వివరుటయు, మట్టితో గొట్టుటయు

జాచీలు కుర్చీలు విరుగగొట్టెటయు, యిదంతయు అసమంజసము. ఈ పోకిరితనములు తమవనాడు ముఖ్యమంత్రిగారికి కలదు. కాని మొదల జమీందారుల పార్టీవాగు చెప్పలు వివరరట్లు! రెండవ డిక్షనువారు మట్టితోగొట్టెరట్లు. ఈ పోకిరితనమును జేసిన వారిని నాయకులు మందలించుట అచలరము.

ప్రధమ డిక్షము జరుగవలసిన సభ రెండవదోచకు వాయుదాడుటతో సభ వరణమునగల ప్రతినిధులు శ్రీ శ్రీపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై కొన్ని ముఖ్య సీర్గానముల జేసిరి. అందు చలపాని సత్యనారాయణ చౌదరిగారి యెట్టేట్టుల్యాదు బిట్లు నామోదించుట యొకటి. దీనినిబట్టి జరిగెంటుల కిష్టముల నేమి దేశము కన్నెత్తి చూచుచున్నదని తలచవచ్చును.

తంజావూరిసభ కరిగిన వారిలో వెకటగిరి ప్రతినిధులు 22 మందికలరట్లు.

ఈప్రతినిధులలో ఒకరిద్దరుతప్ప తిక్కె-వనాదు జమీందారుగారి నొకరులు. యిందులో వెకటగిరి సభలలో అల్లరిచేయించిననాయకులు గూడకలరని వినుచున్నాము. యిందునుబట్టి ఎవరుఅల్లరిచి ప్రేరేపించుచున్నారోనున్నది. ఉహించవచ్చును.

జమీందారులు సభలలో అల్లరు ప్రయోగముల నేమిప్రయోగములనొకటి వెనుక విశ్వనాధదాసు మహానయోగారు పర్యవేక్షింపిడిలో జమీందారీరెంటును ఉద్యమమునుగూడి ఉపన్యసించు సందర్భమున జమీందారులనొకరులు అల్లరుల ప్రారంభించగా దాసుగారు ప్రాగములతో వెలిగడ జరిపి చెప్పిరి. గతార్థము వెకటగిరి యిందు జరిగిన ఉపప్రయోగములను వివరించినది, ఇట్లాజమీందారీరెంటును సభలలో జరుగవలె 144 నక్షత విధిని

లోకల్ బోర్డు ఎన్నికలు.

నామినేషన్లు పోషించు

నామినేషన్లు 21 ఆక్టోబరు.

ఎలెక్షన్లు 12 డిసెంబరు.

జమీందార్ల సాక్షాత్కరముల ఆరవమాసం కొందర (జమీందారులనాకర్లు కొందరు కర్మలతో నిధులలో పోషించుము చేయబడుటయు అందుతో సభలను నివేదించుటయు జరిగినది. సెక్షన్లగిరిలో కా సభ్యులచేత పంతులుగారు రెండురోజులు ఉపన్యసించగా జమీందారుగారి ఉత్కృష్టాలు పోషించి దినముగల్పించేసిన సభలో పంతులుగారిని అతినిధిముగా దుర్భాషలాడుటయు, మనుషిసము అవగణములో ఉపన్యసించిననుగూడ బలవంతము లోనడూరి కొందరినికొట్టి గల్పించేసినసభను జమీం గుడి చేయుటయు జరిగినది. యిట్లే యెన్నియో సాధ్యశ్యములు గలవు.

కాని అన్ని పర్యాయములును జమీందారులు తమ అటనే సాగునది యొందుట చొరగాలు. ఇక రాగల కాలమున భలవంతములు బలహీనుల. సాక్షాత్కరకలలరు. జమీందారులు వెయికెన్నెయో అభ్యుదయముల చేసిరి. కాని యింకొకరను వెనుకటి కథలరు మంచి ప్రజాశాసనములను వివక్షముగ నడుచుకొనెదలవాచా ముఖ్య భలయెక్కి సంబంధములు భర్తము. పట్టిపాపమును ఉపాధానములు గల మోక్షి నేతము అవకాశములగల్గించి దీని

నిరూపించుటముగా నేతము అవకాశము నేమ జమీందారుల కక్షనుని దీనిని, ఈ పక్షపాతికలకును అనువాదిముకర్తు. అట్టి అవకాశమును బ్రాహ్మసేతరనాయకులు తీసివేయుట ఉచితము.

(మాడవపేరికొనవ)

రిక్తావములు

"ఈపాపసభవారు జన్మిగు పక్షనాయకులగు శ్రీమనిసామినాయకుగారియందు సంపూర్ణ విశ్వాసమును ప్రకటించుచు శ్రీనాయకుగారి నేమనాయకులగ నెన్నుకొనుచున్నాను"

"జన్మిగుపక్షమును పోషించుటను నూడ జన్మకొనుట కీదుపాసభవారు శిర్కానించుచున్నాను"

"కంబోభార్యులరేని యెట్టి కాకీమసంస్కరింబుగాని దేశమునకు అంగారములు గావించు ప్రావాదంబుడే ఆమాంబియు, సభ్యులారముల ప్రావాదాని ఎట్టిను అట్టిను పోషించెట్లును నాయకులము, శిర్కావము అమోదింపబడినది. మన మహాసభ గుంటూరులో జనువు అడుగుదొంగికరించబడినది. మన మయమున ప్రతిపక్షము కొందరు పోషించువాని తీసుకొనివచ్చి కొందరు కలవము గలిగించి. కాని పోషించువాని మార్గము ఎట్టికోర్కమున కలవ తీసికొనరను అన్నామరెట్టి మునిస్వామి వాయుడుగారిని సభకువచ్చి మామడవోగా అన్యకులనుబది కొందరు

తమ విమర్శల అభ్యుదయము భావించు వారలకాని విమోక్షించుటో అవకాశమును కలవాలుగానా నిమిషమునా వారినిమోక్షించుటోదాని విమోక్షించుటోదాని భావించుకొనినది

ప్రచండకల్లోలము

ఇంతలో మహాసభకు మహిమారు జనువలయునని ప్రబలప్రయత్నములు జరిగినది. ఆదివారమునాడు రాయగంటల కీదిభక్తికొనిపోయెను. వారాయనా ప్యామి వాయుడు గారు జమీంకలైతూపాటలనాలించిరి. ఇంతలో మునిస్వామివాయుడుగారు రాగా "మునిస్వామివాయుడుగారికి కై" యనుకేటలును, రైతుబిడ్డకు కై"యను జయధ్వజములును ఉత్సాహానికమున చెలరేగిన కలరాభ్యుదయము. విన్నుచుట్టినది. వెంటనే లోక్మిరి రాజుగారు మున్నగువారు పోషించువారి పోషించుటో వెయికొక్కరును సభారంజము ప్రకటించెను. లోక్మిరిరాజుగారు పట్టుకున్నది గాత "లోలో" లోక్మిరి "లోలో" వెయికొకరునుబది"యొకభావనకర్తు "అనుకేటములు ప్రకటించెను. మునిస్వామివాయుడుగారు సమాధానమున ప్రయత్నించగా వారిని మాట్లాడవలదని అర్థమైతే, వెయికొకరునుబది"యొకభావనకర్తు. వారి జమీందారులు. వారి జమీందారులు మునుము మోక్షి అని అరిచెను. అట్లునుమాధోములు ఉపన్యాసమున ప్రయత్నించగా కథ రిండ్ల నేటికొనిరి గా క రిండ్ల క వ్యాసము మోక్షి "అనికేటములది. లోక్మిరిరాజుగారు బిచ్చిమిది ప్రకటించెను. లోక్మిరి, కలలో కలెట్టుచు క్రిడిగ న మూసామింకయు కలెట్టు. వెయికొకరు, రాక్షసు, విచ్చునిదిగ వివరములడిచి. కుప్పలు లెల్లు సగులగొట్టుబడిమి సభ్యులర గోతము మధ్య ముగిసెను. లోక్మిరి రాజుగారిని కువకు అడుగుదు గోపాల్యములుగాయను, మరకొందరు అంధభ్రష్టరినిధులను రేతుల మొగి భావించుటకు పోషించెదన్ది.

రెంజువూరు సభకు

జమీందారు పక్షము నెలిపించుటకు పోయిన మొగిటగిరి రెంజుతులు.

1. పాట్లపల్లి గురప్ప వాయుడుగారు దిక్కుపల్లి పోషించును.
2. నిడదొడ్లు కిరణునికొకరు.
3. కిట్టెగురుని సమింపాభివర్ణులు.
4. గోటికొను వెయికొక్కమరిచ్చులు.
5. వెయికొకరు గాగ్గిమమునది రెంజుతులెట్టి గారు.

దీనిలు మాత్రము వెళ్ళియు వెళ్ళియున్నది. వీరను మునిస్వామివాయుడుగారిలో నిమిషముల వెళ్ళి కొనుటకు అచ్చుట్టెనా అవకాశమునా. రేమా సభ వెళ్ళియు వెళ్ళియు నున్నది. కేమిగాక యెట్టిలా గాగ్గిమ మొగిటగిరి రేమిరేమివాయు కువకు ప్రతి నిధులుగా వెళ్ళియు వెళ్ళియున్నది.

(ప్రేమ రేఖని)

నెల్లూరి కథలు.

రంగడు తామ్రసవిధము.

(౦)

(ధర్మ)

నెల్లూరిని 12 వ శతాబ్దంభావ కృష్ణమనాయుడనే ప్రభువు వారినందుడే నాడు అందుడైనభక్తుడు న్యాయమూర్తి ప్రవలవైన అనురాగముతో వుండేవాడు.

ఆదినములలో చెల్లూరిప్పటిలాగలేదు. అంతాఅడివి వెళ్ళుయిప్పటిలాగనే వర్షాకాలాన బడివదిలిన కుత్తాడిలాగ పిట్టలు దిడవుకొంటూ ముగిస్తుండేది. ఎడల కాలంలో సన్నగిలి పోయూడేది. యేటి గట్టునమాత్రం కొన్ని కుటీరాలుండేవి. అదే నెల్లూరు. కృష్ణమనాయనికి యేటికద్దరిని యిద్దరినీగూడ గామాలుండేవి. తనయేలు బడిలోని గామాలన్నీ స్వయంగా చూచు కొంటూ మాసానికొకమాటు నెల్లూరుతేరి నాలుగు నాళ్ళుగడి మజలపోతుండేవాడు నాయుడు.

విష్ణుభక్తుడైనాడున నెల్లూరిలో నడి బిడ్డన దేవత మొకటి కట్టించినాడు. అందులోకిలను ప్రసన్నించి రంగనాయకులనిపేరు పెట్టి యిష్టదేవతను గావించుకొన్నాడు. కృష్ణమనాయుని కాలమువకు మూడుతరములుముందు ఆకుటుంబములో రంగపనాయునివారిని ఒకమహామహుండేవాడట. అతడు ప్రభువుగాకుండినా, రాజ్యతాత్రమెరిగి మేధావియై, అన్నయైన అంకపనాయకు సలహాయుస్తుండేవాడట. సర్వజ్ఞుడైన ఈరంగరాయుడు పిన్నవయస్సుననే విప్లవకారుల వలన పోరాటాలు గోల్పోయినాడట. ఈతనిపైని గౌరవాన యిట్లు ఆ పేరుతో దేవతను ప్రతిష్ఠించుకొన్నాడని కొందరనేవారు. మఱి కొందరు, రహీ

సాహెబనే ఓడవర్తకుడు ధనముతో సముద్రోరణానికి ప్రయాణమేస్తుంటే అది పనాయకాలని సకులను దోపిడిచేయించి ఆ సాహెబును జంపివంచన కృష్ణమనాయుడా పాత్యాపాతకాన్ని తప్పించుకోవడానికి దేవాలయం గట్టించి రహీంకు బదులురంగడన్నాడని చెప్పుచుండేవారు. ఎట్లయితేనేమి. ప్రతిష్ఠించబడ్డ రంగనాయకుల రక్షణాభ్యంతో ప్రవహించేది వెలమనెత్తురయినా తురకనెత్తురయినా అతడుమాత్రం దేవుడేనాడు.

ఆదినములలో రంగడిప్పటిలాగ అందరుదేవుళ్ళలాంటి మూగమొస్తుదేవుడుగాడు. రాత్రివేళల్లో గామమంతాదిరుగుచు కాచాడేవాడట. రాత్రివేళసంచరించే దొంగలు అభిసారికలు వ్రదయమయ్యేసరికి గుండెలుబగిలి యేచెట్లకిందనో పాడుగుటల్లోనో బడివుండేవారట. పసులకాపర్ల కన్నడప్పడగపడేవాడట గాని వారికేమి అపకారంచేయడట. చుట్టిపిల్లలు అర్థరాత్రి ముప్పుడు పోరువెడతెల్లులు 'రంగతాతవస్తున్నాడంటే గబుచిప్పుని నిద్రబోయ్యేవారట. వేసవికాలాన బయటబడుకొన్నవారు పుష్పచందినాల పరీమళాన్ని గనిపెట్టి ఆయనపహారాదిరుగు తున్నాడని కళ్ళు మూసికొనేవారట. ప్రతిదినము కృష్ణమనాయునికి కలలోగనునడి పరిచాలనా విధానముపదేశించి అంతర్ధానమాతుండేవాడు. జరుగజోవుసంగతులు వానిలను గ్రహణ కృష్ణమనాయునికి తెలుస్తుండేవి. తనకినుపగుళ్ళుగనున్న విషయాలన్నిటిలో రాజు, రంగనిసలహాకోరుతుండేవాడు. అతని యిష్టానుసారంగా ప్రవరిస్తుండేవాడు. తుడకు యావత్తువ్యవహారసంబంధమైన తాళపత్రాలను రంగడి గర్భగుడిలోపెట్టి వెలుకలికివస్తే తెల్లవారేసరికి వాటిపయిన వుత్తర్యలువాసియుండేవట. కృష్ణమనాయుడు వానిపై గౌరవాన మరీ కొన్నిమాన్యములిచ్చి వాహనములుగూడ కేయించినాడు.

నెల్లూరిలోనే యీప్రభువంశము వారినేన్నరుపబడ్డ ధర్మశాలకలకుండేది. దీనికికొద్దిపాటి మాన్యాలువుండేవి. ఈ మాన్యాలలో వచ్చేవరుమానముతో ప్రభువుల విరాళములుగలిపి బీడలకన్నదానము లేదనకుండ జరుపుతుండేవారు ధర్మశాధికారు. గ్రామీణుల బ్రహ్మచారు కడుపు నిండాదిని చెబువుల్లోకప్పల్లాగ చేదగొప్పి సలుపుచుండేవారు. భక్తులొకవంక వ్రదయాననే నామములుదిద్ది భజనకుమాళ్ళవారు.

భక్తిచారవశ్యానమై మఱచివారు శాస్త్రపాటలువిని జన్మలు పునీతం తేసుకోవడానికి గామస్తులే గాక పొరుగుూళ్ళవారు గూడ చర్చికూళ్ళమాటలతో తయాచాతుండేవారు. కొన్నాళ్ళయ్యేసరికి, భజంత్రులు నిలువు బొట్టువారైనా, శోతలలో అడ్డబొట్టువారు, చుక్కబొట్టువారు, బొట్టులేనివారు, పెట్టరానివారు గూడ కలువసాగినారు. క్రమేణా వాయూ భజనపరులైనారు. నెల్లూరిలో బొట్టుభేదమేగాక జాతిభేదంగూడ భక్తిభముద్రాన సమ్మార్జితమయ్యేటట్టుండిది. రాజు ఆనందభరతుడైనాడు. దాన ప్రియుడు గనుక విరాళముల హెచ్చింప నుద్యమించినాడు. వానికి రై లలెలు మంచు పొగల్లాగ మిన్నముట్టసాగినాయి.

రంగడప్పడవుడు ధర్మశాలకు ఆశ్వాసులతో విచ్చేసేవాడు. తాను పేమించిన వారికి మాత్రం దర్బరమిచ్చి అతర్ధాన మాతుండే వాడు. అంతటి భాగ్యానికి నోచుకోని యితరభక్తులు ఆతలు చిక్కబట్టి పిచ్చి చిరులు దొక్కుతు మఱితే భజన చేస్తుండే వారు.

రంగడి కే కానినా నో యీభక్తి వ్యాపకమౌత నచ్చలేను. ఆప్పడప్పడు ముఖం చిట్టించేవాడు రాజుగారెంత ప్రార్థించినా ధర్మశాల విషయమై సలహామాత్రం

దివ్యుని మూలనాడు. అర్హులు కొందరు వ్యర్థము కాకుండా దివ్యుని దివ్యశక్తిలనుభవించువలెనని, భక్తి పాకాన్ని తోడూ చూపవలెనని ప్రోత్సహించుచున్నాడు. కృష్ణుడు భోజనములను కృతజ్ఞులయై యివ్వవలెనని కోరుచున్నాడు.

ఒకప్పుడు రాజ భక్తుల కొకడొకరిని చూచి రంగనాథుని కేసును నిర్దుష్టముగా కట్టినాడు. ముగిసిన మాటగా, చాచిన మాటల నులుతే లేదు. చాచిన మాటల నులుతే లేదు. చాచిన మాటల నులుతే లేదు. చాచిన మాటల నులుతే లేదు.

రాజవీర్యమునుబట్టి, స్వామి వారముల తానెప్పుడూను చేరుదున్నాను. దివ్యశక్తిని రంగనాథునితో కలపాలి. దివ్యశక్తిని రంగనాథునితో కలపాలి. దివ్యశక్తిని రంగనాథునితో కలపాలి. దివ్యశక్తిని రంగనాథునితో కలపాలి.

కొన్ని సార్లు "కవి గుర్తు" లావు మౌనంగా వ్రాయుచున్నాడు. పొగలు మూలము విడిచివేసి వెలుతురు కనుపరచిగా ప్రకటించుచున్నాడు. నువ్వే కవికల రాచివారిగిరి. నీలమూలకాలేను, రాచి కవికలరాచి. చేయి, నదుమునకెక్కి యుండి గానములు విన్నవించుచున్నాడు. అది కవికలరాచి. రంగనాథుని కవికలరాచి. గర్భాన్ని చూచి రక్తపాత మాయించి విగ్రహములో నుంచుకొన్నాడు. ప్రభువు కోపముతోనే చిలువవ్రసవచ్చును. "మేము" పలకములు మేమునే నీలమూలకాలేను. నీలమూలకాలేను. నీలమూలకాలేను. నీలమూలకాలేను.

వ ర యో గ ము .
చిత్తకారై.
తే10-10-1932. ఆదివారం చిత్తకారై వచ్చుచున్నది. 38వేది యందు 200 పోవుచున్నది. ఈ కాలములో వర్ష ప్రతిభలముగ పురోబధ యోగము. "పురోంగారమనావృత్తి, పురభుక్తి ప్రకర్షి, పురోబధకృత వాయు" అను ప్రకారము సూర్యునికన్న ముందు నడచు చుండునవలన, వర్షప్రతి బంధకముగా గాలియందును, ఇట్లుండినను భాద్రపద పూర్ణిమకు వెనుక వర్షమునుభవము ననుసరించి

కొన్ని వర్షములు వర్షించుచున్నది. అది కవికలరాచి. చేయి, నదుమునకెక్కి యుండి గానములు విన్నవించుచున్నాడు. అది కవికలరాచి. రంగనాథుని కవికలరాచి. గర్భాన్ని చూచి రక్తపాత మాయించి విగ్రహములో నుంచుకొన్నాడు. ప్రభువు కోపముతోనే చిలువవ్రసవచ్చును. "మేము" పలకములు మేమునే నీలమూలకాలేను. నీలమూలకాలేను. నీలమూలకాలేను. నీలమూలకాలేను.

పిడుగుచే మణిషి మరణించుట.
వెంకటగిరికి 10 మైళ్ళలో కొత్తి పల్లెవద్ద అల్లంబు తే 8 ది పిడుగుపడి ఒక చుని. మరణించి పిట్టును మరణించుననుచున్నది. మరణించి పిట్టును మరణించుననుచున్నది. మరణించి పిట్టును మరణించుననుచున్నది.

వేంకటగిరి పార్తలు.

(హాస్యాత్మక కథలు)

పోలేయ్య వారికి

ఈ గ్రామమున ప్రభుత్వమునకు గాని
మరియు పోలేయ్య వారికి ముందును,
యీ జాతరకు ముందు వారును చేసిన, పా
ర్తలు, దున్నపోతులు వస్తారని చరిత్రయున్నది కల
ది. ఈసారి ౩, ౪ సంవత్సరముల క్రిందట దున్న
పోతులను పంపింపి తెచ్చి అధికారములు పంపింపి
టగా దున్నపోతులను పంపింపి మానివేసి. యీ
సంవత్సరం జమీన్ ఇండియా దేశమున సంఘము
వారు ముచ్చాసునాటి జాతరకు ముందు యీ గ్రా

మమునకు వచ్చి కేవలం చేయించి నిరకారము
గిరిమలము భవనము చేయించి ఉపవాసములు గా
లించి. ఈ సమాజము జాతరకు వచ్చిన వారిని
కాదుగాని పిమ్మట వచ్చుచున్నది కేవలం
గిరిమలమునకు వచ్చుచున్నది. ఇది
మొత్తము ప్రభుత్వ ఉపవాసమునకు కాని గాన
య్యగానీ ముందు రోజునైతేయే, మొదలగు
ప్రముఖులు యీ ప్రచారమునకు వచ్చిరి.
ఈ ప్రచార భవనముగా వేంకటగిరి కేవలము రమీం
దలచిరి. వీరికి దక్షిణ ఇండియా దేశమున సమాజ
ము వారించియు వందనములు.

వేంకటగిరి ముందుగాలాది వాడైన తన
మరియు రామరామకు సం 1-౩ అయిన మాసా
మల దేశమును వచ్చించినారు! కేవలము
సమాజమువారు సంహారము వంద జాతరలో పాల్గొ
ను వందనముకాదు!

టాంబూనూరి పం.

కాటాంబూనూరు వచ్చుచున్నప్పుడు కో
రి తెలియజేసి చాలాకాలం పూర్వం అనుగ్రామము
లను, కొండు ముగ్గురీ తోటనున్న కోటాంబూరి
మల వేంకటమునకుగా వీలగు వాస్తవ్యులు తమ
చి ముచ్చాసుగాను ౫ ౪౦, ౧౦౦ సొమ్ములను.

తెలుగువారు వచ్చినప్పుడు వాడుకు
ప్రతినిధులు.

కాటాంబూరి వచ్చినప్పుడు ముచ్చాసుకు
వందనకు యిచ్చియు ఉపవాసములు వారి యిలాకా
వాయన ౩౦ చంద ప్రతినిధులు పోయియు తెలియు
చున్నది.

వారిజనులు.

వేంకటగిరి ముచ్చాసుకుల పట్టణలోయందు
అప్పుకులు కొన్ని సంవత్సరములుగా పడుమంస
ము పట్టించి తోడివాడలకు ముచ్చాసుకులుగా
నున్నారు.

మంచీతరుణము

మరచిపోకుడు!!

త్వరపడుడు!!!

మా కాతాదారుల యొక్కయు, జనసామాన్యము యొక్కయు లాభము కొరకు

ఇదేప్రకటన!

మరిప్రకటించబడుదు!!

దీపావళి తగ్గింపు ధరలు.

మా కాతాదారులకును, సామాన్య జనులకును లాభపాటిగా నుండుముల యొందించి ప్రతిసంవత్సరమునకు యొకసంవత్సరములు
మార్గము ధరలెత్తించి దొనములు విక్రయించుచుండుట అందరికిని యుష్టవిషయము. ఇదిసంవత్సరము మొదల నుండియు ధరలంత
గ్గించి యిచ్చియుంటివి. ఈసంవత్సరం మాళావారులును, మిక్కిలియు, ఇంక నేమియు హెచ్చుగావీపావళి వాటికి విక్రయమువూర్తి చే
యవలయునని నిందితముగా వ్రాసి కొరియున్నారు. కావున ఈసంవత్సరం దీపావళి వరకు అనగా 1932ను... అక్టోబరునెం ౩౦ వేదవర
కు మార్గము ఈవిధమున ధర తగ్గించి కేటలాగుగాని కావలసిన యావధముల కొరవ వారికివ్వబడుచున్నది. హెచ్చాఫీసు బరంపురం
లో మార్గముయ్యవలయు వ్రాసినందునగాని, కవిరావన్ ఏంజువల్ల నుండిగాని ఈధరలకు యిచ్చబడెను. ఈధరలకు కూడ వారి
నర్తకలభింపెను. మాకేటలాగులోని మామూలుధరల ప్రకారము మా 2-0-0 మాదుమాపాయలు మొదలు మా 30-0-0 ముప్పదిమాపాయలు
విలువల యావధములు యొకేపాటి కొనువారికి మాటికి మా 25-0-0 మా యున్న, మా 30 మొదలు మా 100 లకు లోపలకొనువారికి
100-౦ మా 30-0-0 ముప్పదిమాపాయలు మా యున్నధరలు తగ్గించియువ్వబడును. నూరుమాపాయలకు మించినయెత్తము యొకేపాటి కొ
నువారికి ప్రత్యేకముగా వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను. పోస్టుప్యాకింగు మొదలగువిషయముల కొనువారికి ప్రత్యేకముగా యిచ్చుకోవలెను. మావర్త
నువారికి ప్రత్యేకముగా వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను. పోస్టుప్యాకింగు మొదలగువిషయముల కొనువారికి ప్రత్యేకముగా యిచ్చుకోవలెను. మావర్త
సామ్యుగాని సంపాద్యుగాని ముందుగా పంపించవలెను. ముందుగా సామ్యు లంపించి వారికి దొనములు ఏ. ఏ. గావంకమాగ్రియు పంపిం
డెను. విశేషములు తెలిసికొనగోరువారు అవపుచేయక వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను. దీపావళిపిమ్మట ఇండియాలో ధరలు తగ్గించియువ్వ
బడెను. వీటారీ, వీలొను, గానా, మలయవ్యవస్థల వారిమాగ్రియు పంపింపి కే 15వరకు ధరతగ్గించియువ్వబడును. త్వరపడి హెచ్చు
చి. యన్ రావు బ్రదర్సు.

9 గంజాం ఆయుర్వేద ఫార్మాసి, బరంపురం, గంజాం.

యిచ్చాసుకును, పంపాసుకును, ప్రకాశకును:— మొత్తము వేంకటగ్రామవాయము, జమీందారీయము ముచ్చాసుకులకు, గాంధీనాథ్, పట్టాను.